

SLOVENE

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 28.—
za pol leta 13.—
za četrť 6.50
za en mesec 2.20
za Nemčije očetne . . . 29.—
za ostalo inozemstvo . . 35.—

V upravnistvu:

Za celo leto naprej . . . K 22.40
za pol leta 11.20
za četrť 5.60
za en mesec 1.90
Za pošiljanje na dom 20 v. na mesec. — Posamezne štev. 10 v.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevih ulicah št. 6.
Sprejema naročnine, inserate in reklamacije.
Upraviškega telefona št. 188.

Inserati:

Enostolpna petstvarna (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat 13 v
za trikrat 10 v
za več kot trikrat 9 v

V reklamnih notih stane enostolpna garmendvratna 30 vinarjev. Pri večkratnem objavljanju primaren popust.

Izhaja:

vsak dan, izvenoma nedelje in praznike, ob 5. uri popoldne.

Današnja številka obsega 6 strani.

Dr. Šusteršič o razmerah v jugoslovanski državno-zborski delegaciji.

Náš poročevalec je posetil voditelja Vseslovenske Ljudske Stranke in ga vprašal, kako sodijo o znanih razmerah med jugoslovanskimi strankami v državnem zboru in osobito kako utegne učinkovati afera zloglasnega »komunikeja« na postopanje »Slovenskega kluba«.

Dr. Šusteršič: V glavnih potezah se sklicujem na svoja izvajanja v Mariboru. Seve, takrat se nisem znal za Plojev popravek, tedaj se tudi nisem mogel nanj ozirati. Po mojih mislih stoji stvar tako, da je za »Slovenski klub« odpravljena afera »komunikeja« po oficijelnem popravku načelnika »Zveze Južnih Slavena« v »Slovenecu«.

Poročevalec: Ali ni sprejel »Slovenski klub« od »Zveze Južnih Slavena« pojasnila v tej zadevi?

Dr. Šusteršič: »Slovenski klub« ni sprejel o tej stvari nikakoršnega obvestila od »Zveze Južnih Slavena«.

Poročevalec: »Komunike« je bil objavljen dne 19. marca. Ali ni čudno, da je poslanec Ploj še-le 26. marca, tedaj cel teden pozneje, sestavil popravek?

Dr. Šusteršič: »Zveza Južnih Slavena« je objavila po svojem načelniku oficijelen popravek in s tem je zadeva zame rešena. Zakaj da se je popravek zakasnil, ne vem. Za stališče »Slovenskega kluba« je po mojih mislih edino merodajno, da je ta popravek tu in da je po vsebini popolnoma zadovoljiv.

Poročevalec: Kakšen je sicer položaj v jugoslovanski delegaciji?

Dr. Šusteršič: Povedal sem v Mariboru, da razmere v jugoslovanski delegaciji niso zadovoljive in da ni skoro nobenega medsebojnega zaupanja več med »Slovenskim klubom« in »Zvezo Južnih Slavena«. Konstatirati javno to suho dejstvo, ki je vsakemu članu obeh klubov že davno znano, sem smatral za svojo dolžnost, da ne bo slovenska javnost popolnoma presenečena, če pride do političnih konsekvenc, ki so neljubne, ako se omenjene neljube razmere ne popravijo hitro in temeljito. Kot voditelj velike ljudske stranke imam dolžnost najširšo javnost orientirati pravočasno o dejstvih, ki utegnejo biti politično pomembna, ne glede na to, če so zadovoljiva ali ne.

Poročevalec: Kje iskati vzroke za one neljube razmere v jugoslovanski delegaciji v tako kritičnih časih?

Dr. Šusteršič: O tem bo čas govoriti, ko nastopijo politične konsekvence, o katerih sem ravnokar govoril. Za sedaj imam pa še vedno nekaj, če tudi ne veliko upanja, da ne bo prišlo do teh konsekvenc. »Slovenski klub« ima trdno voljo zapostaviti vse postranske zadeve za veliko glavno stvar. Obstoj Vseslovenske Ljudske Stranke zahteva in omogoča velikopoteznost v naši politiki. Gre se le za to, kako bolje služiti velikim stvarnim ciljem Vseslovenske Ljudske Stranke. Vse drugo nima pomena za »Slovenski klub«.

Poročevalec: Kakšno stališče naj zavzema po Vašem mnenju v tem prečem vprašanju naše časopisje?

Dr. Šusteršič: Izogne naj se za sedaj po možnosti vsaki polemiki; to stori tem lažje, ker bo odločitev padla prav kmalu. Takoj, ko se snide državni zbor, se bodo po mojih mislih razmere v jugoslovanski delegaciji popolnoma razjasnile — v enem ali drugem smislu. Dotlej je časnikarska polemika o teh stvareh brezplodna. Kori-

pride v poštev »Slovenski klub«, pač tudi škodovati ne, ker je v obče znano, da časnikarska polemika absolutno nič ne vpliva na odločbe »Slovenskega kluba«. Pač pa vstvarja taka polemika med narodom neko nervoznost, ki ni potrebna, dokler je še količjak upanja na srečno rešitev krize.

Poročevalec: Polemika je včasih neizogibna. Opozarjam na nedavno objavljeni uvodnik v vodilnem liberalnem dnevniku, kjer se je ob roki dozdevnih podrobnih dejstev očitalo »Slovenskemu klubu« in osobito njegovemu načelniku nelojalno postopanje napram »Zvezi Južnih Slavena«.

Dr. Šusteršič: V take čenče se jaz sploh ne spuščam in isto stališče lahko zavzame tudi časopisje »Vseslovenske Ljudske Stranke«. O podobnih stvareh se kregajo jezikave stare babe, ne pa resni politiki ali resno časopisje. Prepustimo to vlogo onim, ki nosijo take babe čenče v javnost. — Sedaj pa naj bo konec besedi. Javnost bo kmalu po dejanjih izvedela, pri čem da je!

Drews.

Arthur Drews je profesor, Albert Kalthof pa pastor v Nemčiji. Oba sta zadnji čas začela akcijo zoper krščanstvo, oziroma zoper cerkev in bogoslovje, ki se drži krščanstva. Ker sta moža protestanta, je njihovo gibanje v prvi vrsti naperjeno zoper protestantizem.

Kaj pa je posebnega na tem novem pokretu, ki se po novodobni navadi uprizarja z veliko reklamo in popularnoznanstvenim kričastvom?

Nič novega in nič posebnega. Drews taji, da je Kristus sploh bival in je o tem napisal zelo maloumno knjigo. Mož je pobral in pogrel, kar so mislili že enciklopedisti. Kristus — Amon Ra — Simzon — Bal Tamuz — Herkules: stara šara brez vrednosti; še fantazije ni veliko zraven.

In vendar je nekaj, o čemur ima Drews popolnoma prav. Kaj je to?

Drews ima popolnoma prav, če poudarja to-le: Moderno protestantsko bogoslovje uči, da je bil Kristus človek, seveda posebne vrste. To pa je zmotno v toliko, ker, če je Kristus bil zgolj človek, je krščanstvo samo popolnoma nerazumljivo. Človek bi namreč takega nauka ne mogel zamisliti, še manj se po njem ravnati in druge zanj ogreti. Krščanstvo je vendar razumljivo le kot nauk o izveličanju človeka po Bogu in kot razodetje božanstvene ljubezni, in ima svojo avtoriteto le, če je od Boga samega zasnovano in človeštvu podano. Če torej moderna protestantovska teologija taji Kristusovo božanstvo, mora dosledno tajiti tudi krščanstvo. Ker ga pa ne taji in celó zahteva, da ostani krščanstvo še nadalje bistveni sestavni del naše kulture, je nedosledno. Krščanstvo se ne dá razložiti iz človeka, iz Boga ga pa Drews noče razložiti, torej ostane zanj le ena pot: da Kristusov obstoj taji in krščanstvo izvaja iz poganskih mytov. Slednje je Drewsova stvar, pravilen pa je njegov dilemma: Ali se mora priznati božanstvenost Kristusova in krščanstva, ali se pa mora oboje tajiti! Tretje poti ni. To je sicer že povedal sredi preteklega stoletja znani danski mislec Søren Kierkegaard, na katerega so pa protestanti že pozabili.

V Berlinu prirejajo zdaj Drewsovi pristajači takozvane »Kulturtage«, kjer razlagajo, da moderna kultura krščanstva ne potrebuje. Bijejo se pa sami po zobeh, ker obravnavajo večinoma etična vprašanja, in sicer večinoma v duhu in zmislu krščanstva! Pa saj druggače tudi ni mogoče. Moderna kultura je še vedno od krščanstva bistveno odvisna in bo tudi ostala. Za protestante pa, ki se nad Drewsom zgražajo, je prišel čas, da premišlujejo, ni li učenje

njihovih liberalnih teologov, da je bil Kristus zgolj človeško bitje, zmotno. Če dosledno mislijo, bodo morali dati prav Drewsu, ali pa se zopet vrniti k staremu nauku in resnici, da je Jezus Kristus sin božji, blagoslovljen na veke.

Velikansk požar na Gorenjskem.

Papirnica pogorela.

Dan 4. t. m. ostane v spominu prebivalstvu na Sorškem in Pirniškem polju. Pogorela je namreč papirnica družbe Leykam Josefthal na Vrju. Kakor znano, ima družba Leykam Josefthal Medvodami tri papirnice: na Goričanih, Medvodah in na Vrju. Medvoško in vrjansko papirnico loči Sava. Tu, kjer noč in dan neprestano ropota stroj in se noč in dan neprestano dela po tvornicah, je ena najkrasnejših točk ljubljanske okolice. Sava napravlja med obema tvornicama, ki ju veže železen most, velikansk slap, na katerega je pogled očarujoč in ki ti ostane nepozabljen. Včeraj tega slapa ljudje niso ogledovali, marveč vse je le gledalo gorečo vrjansko tvornico, ki leži na levem savskem bregu.

Kdaj je nastal požar.

Tam, kjer je pričelo goreti, oddelek za papirne izmečke (Ausschufboden), se v nedeljo ni delalo. Pač so pa ponoči delali v vrjanski tvornici brusači, ki niso znali, da gori nad njimi tvornica. Ko so izvedeli, kaj da se godi nad njihovimi glavami, so vsi prestrašeni zapustili tvornico. Požar je opazil približno četrta na 2. uro zjutraj čuvaj medvoške papirnice na desnem bregu Save, Češnovar, ki je poklical ravnatelja g. Venturinja in njegovo gospo, ki je pričela takoj zvoniti s tvorniškim alarmnim zvonom, gospod ravnatelj je pa hitel v tvornico, kjer je odprl vodne hidrante. Ravnatelj Venturini je bil razumljivo zelo prestrašen po nesreči. Ljudje pripovedujejo, da je jokali. Delavke so na njegovo prošnjo gasile s škafi, medtem je prihitela pirniška, kmalu za njo pa sorška požarna bramba, ki sta takoj pričeli gasiti požar. Plat zvona so zvonili prvi v Pirničah, v Presko je pa tekel zvonit plat zvona tvorniški uradnik Vagaja. Pozvana je bila na pomoč tudi ljubljanska požarna bramba, ki se je odpeljala s parno brizgalno iz Ljubljane ob četrta na 3. uro zjutraj in je bila na licu nesreče približno ob 4. zjutraj, med potjo so prisledili tudi vižmarski ognjegasci. Vsi ognjegasci so delali neutrudljivo, pridno, a kakor pripovedujejo ljudje, so najbolj ugaševali požar mogočni vodeni curki ljubljanske parne brizgalne. Mogočni curki vode so tudi lili iz domačil protipožarnih cevi. Naprošena je bila k požaru tudi kranjska požarna bramba, ki pa ni prišla. Iz goreče vrjanske tvornice so švigali mogočni ognjeni plameni proti nebu. Vsa okolica je bila razsvetljena kakor podnevi. V Preski se je pri cerkvi ponoči lahko čitalo, tako svetlo je bilo. Neumornemu delu požarnih bramb se je posrečilo, da je ostal požar omejen le na glavno poslopje vrjanske tvornice. Nepoškodovana je ostala kurilnica, dasi leži tik pogorelega glavnega poslopja. Pravi čudež je pa, da požar ni vnel tiste velike lesene lope, ki leži onkraj ceste, ki vodi čez tvorniški most v Pirniče in v Smlednik. Sreča v nesreči je bila, da ni bila nesreča še večja. Ponoči je namreč deževalo, in temu se je zahvaliti, da niso goreči papirnat kosi zažgali več hiš. Papir je namreč pričel goreti, je eksplodiral in veter ga je nosil blizu in daleč od tvornice. V bližnjih vaseh, v Preski in celo v Smledniku je še zdaj vse polno zgorelega papirja. V največji nevarnosti se je nahajala poleg že omenjene lesene tvorniške lope tudi lesena, s slamo krita hiša, ki stoji na griču nasproti tvornice, v kateri stanjujejo delavske rodbine, ki so morale izprazniti hišo.

Ranjenci.

Ko se je podrla streha goreče tvornice, je bilo ranjenih več oseb, ki jih je obvezal na kraj nesreče došli tvorniški zdravnik sanitet. svetnik dr. Schuster. Delavcu Frančišku Košenina je izpahnjena leva rama. Košenina se je pripeljal z dopoldanskim vlakom v Ljubljano in šel sam v deželno bolnišnico. Zelo poškodovan je tudi delovodja Jurij Lechinger, o katerem se je govorilo, da ima zlomljenih pet reber. Svo rebro ima zlomljeno delavec Andrej Vrtačnik iz Pirnič. Medvoški župan Šusteršič je tudi poškodovan. Poleg navedencev je pa še poškodovanih več oseb. Tvorniškemu pisarniški načelniku Franc Hermannu, ki se je pri požaru zelo trudil in ki je rekel: »Tako se mi zdi, kakor da bi gorela moja last,« so zgoarele tri obleke, nekemu ljubljanskemu časnikarju pa podplati. Upati je, da najbolj poškodovani Lechinger okrevaja.

Škode tri milijone kron.

Škoda se seveda ne more še natančno presoditi in bodo znane natančne številke šele po inventuri. Ravnatelj Venturini in pisarniški načelnik Hermann sta nasproti našemu poročevalcu izjavila, da bo škoda znašala približno tri milijone kron. Poleg poslopja in uničenih strojev je zgorelo tudi 25 in pol vagona papirja. Najbolj je gorelo in najvišje je švigal plamen, kjer so izdelavali klej, v takozvani »lim-kuhinja«, kjer se je kuhala iz kolofonije in sode smola za likanje papirja.

Papir nosila Sava.

Sava, ki dere, kakor znano, mimo goreče vrjanske tvornice, je nosila večeraj seboj ogorele brune in velike papirne zavoje, ki so bili videti, kakor da so še popolnoma dobro ohranjeni, a temu ni bilo tako. Papir je navit na les. Les v sredi zavoja je zgorel, papir pa znotraj tlel in seveda postal zato popolnoma neraben. Papirne zavoje, ki so plavali po Savi, so videli tudi potniki, ki so se vozili z gorenjskim vlakom. Veliko jih je običalo na Savinem produ in na Savinih otokih, veliko jih je pa nesla Sava naprej v Donavo in v Črno morje.

Najnevarnejši trenutek

je bil takrat, ko se je pogreznila streha, kar se je zgodilo okoli polu do tri četrta na 3. uro včeraj zjutraj.

Obseg škode. — 200 oseb brez dela.

Požar je popolnoma uničil sledeče oddelke vrjanske papirnice: Papier-saal, Ausschufboden, Packsaal, Schleiferei, Deckelmaschine, Satinirsaal, gollendri, kakor se tehnično nazivajo nemško oddelki; slovenske terminologije žal nimamo. Vsled požara je prizadetih približno 200 delavcev in delavk. O tem, če dá družba delavstvu, ki je postalo zaradi požara prizadeto, delo v goričanski, medvoški ali vevški papirnici je predsednik katoliškega delavskega društva na Preski, za medvoško papirno delavstvo velezaslužni duhovni svetnik Brence takoj brzojavil poslancu Gostinčarju, ki se mudi na glavni skupščini »Avstrijske kršćtobačne delavske zveze«, da posreduje pri centrali v korist prizadetemu delavstvu. V vrjanski pogoreli tvornici je delalo 17 brusačev, 20 delavk, 2 »pokarja«, 8 delavcev pri »golandrah«, 2 »pokarja«, 4 »fajhtarja«, 2 »Queršnajderja«, 4 delavke, 4 »rafinirarja«, 2 kurjača, 2 pomočnika, 2 »filtrirarja«, 2 mazača, pri »deckelstroju« 12 delavcev, pri papirnem stroju 2 strojevodji, 4 pomočniki, 2 pazitelja (Aufpasser), 2 mazača, nadalje še 2 minarja na holendrih in 6 prinašačev (Aufträger).

Požar ostal omejen na vrjansko tvornico. — Pogled na pogorišče.

Požar je ostal omejen na vrjansko tvornico. Včeraj se je celi dan kadilo iz pogorele tvornice. Ljubljanska parna brizgalna in ljubljanski ognjegasci so zapustili pogorišče popoldne in se vrnili v Ljubljano. Na licu požara sta

ostali pirniška in sorška požarna bramba. Ognjegasci so zelo izdelani, premočeni do kože. Delali so pridno, požrtvovalno, brez strahu. Včeraj popoldne je delala sorška, ponoči pirniška, od danes jutraj je pa na mestu sorška požarna bramba. Zidovje pogorele tvornice štrli kvišku. Iz razvalin se vali dim, med zidovji štrli kvišku dve veliki leseni kadi, iz katerih so se vlivali mogočni curki na ogenj. Turbina je gonila štiri tvorniške brizgalne (pumpe), ki so delale, dokler jim ni dela ustavil požar. Medrazvalinami: uničeni stroji, med njimi že zelo moderni, in blago, v ozadju nepoškodovano poslopje parnega rezervnega stroja in tvorniški dimnik nepoškodovan. Tvornico bodo morali podreti brezdvoma do tal. Najbrže bodo zgradili še večjo tvornico, kakor je bila sedanja, ker družba je že dolgo časa nameravala razširiti svoji medvoški tvornici z ozirom na ogromno vodno moč, s katero tu razpolaga. Medtem ko je gorela vrjanska papirnica, se je delalo včeraj v medvoški papirnici na desnem Savinem bregu naprej in delalo se je tudi naprej v gorčanski papirnici.

Kako je nastal požar.

O tem se govori različno. Eni sodijo, da se je vnel tečaj (Lager), drugi sodijo, da ga je mogoče povzročil električni stik, so pa tudi, ki sodijo, da je nastal požar tako, da se je vnel prah sam po sebi, kar se je že tudi zgodilo in je mogoče. Govorice le beležimo. Pogorelo poslopje je staro kakih trideset let.

Vrjanska papirnica zgorela drugič.

Virjanska papirnica je pogorela zdaj v drugič. Prvič je pogorela pred 30 leti meseca septembra. Gorela je takrat tudi več dni.

Pogorišče

si je včeraj ogledalo na tisoče in tisoče oseb. Ko so klicali pirniški in preški zvonovi na pomoč, je drlo ljudstvo na kraj nesreče. Tekom dne je došlo tudi iz Ljubljane veliko gledalcev. Bilo je pravo mravljišče. Medvoško orožništvo pod vodstvom stražmojstra Oberstererja je bilo takoj na kraju nesreče, z ljubljanskimi ognjegasci se je pripeljal tudi več ljubljanskih orožnikov, šišenski orožniki so peš hiteli na kraj nesreče, ker erar tudi v takih slučajih skopari in noče vrniti predragih voznih stroškov. Hitro na kraju nesreče koncentriranemu orožništvu je poveleval ljubljanski okrajni stražmojster Roger. Orožništvo je skrbelo energično a z največjim taktom za red. Na kraj nesreče je prihitel tudi okrajni glavar ljubljanske okolice vladni svetnik Chron.

Med požarom — godba.

Medtem, ko je gorela vrjanska papirnica, medtem ko so se zvijali ranjenci v bolečinah, je pa igrala v Jeshovi gostilni — godba celo noč. Škandal in to timvečji, ker je v soboto zvečer ravno v tej gostilni praznoval tvorniški uradnik Mayer 25-letnico, kar služi Leykam Josefthalski družbi. Gostilna Jesih je res vredna, da se »priporoča«.

Umor na Begunščici.

V soboto zvečer je bila končana razprava proti Bornovemu lovcu Pavlu Eisenpassu. Sodišče mu je prisodilo po § 431. zaradi prestopka na 14dnevni zapor, ker Eisenpass nima denarja. Državnega pravdnika namestnik dr. Neuberger je zelo ostro nastopil proti obtožencu in med drugim naglašal, da to nikakor ne gre, da oddajajo lovci strele v strah. Dr. Krisper je v svojem zagovoru apeliral na javno mnenje, češ, da bo izid razprave javno mnenje pomiril.

× × ×

Služaj Eisenpass javnega mnenja žal ni pomiril. Objektivni smo dovolj, da znamo dobro, sodni dvor ni mogel postopati drugače, kakor je postopal, ker soditi more le po tem, kar dožene razprava sama, nič več, nič manj. Ampak javno mnenje ni pomirjeno zaradi prakse, ki se je, kar nam je dokazala razprava, udomačila med lovci, da smejo oddajati strele v strah divjim lovcem. Mogoče bi se bilo lahko proti Eisenpassu strožje postopalo, ker pri skrivnostnem slučaju Rožič ni še marsikaj jasno. Naj je bil Rožič ustreljen po Eisenpassovem strelu, naj se je že ubil, ko se je valil po bregu, če bi ne bil Eisenpass streljal, zgodilo bi se ne bilo ne eno ne drugo in Rožič bi bil ostal še živ. V Rožičevem slučaju bi bil v Ameriki sodil neizprosni sodnik Lynch. Govorili smo s starim, izkušnim orožnikom o slučaju Rožič. Mož se je naravnost čudil, da je Eisenpass postopal tako. Kakor je postopal in pristajal na to, bi bil tak isto storil, za pri bi ga, da bi bil črn. Tega ne mo-

remo dopustiti in ne dopustimo, da bi smeli Bornovi lovci proti ljudem oddajati strele za strah kljub določni postavnim prepovedi, in to strele s kroglijami. Vsakemu obhudovalcu planin se lahko pripeti, da zaide v Bornovo lovišče, da ga smatra kak Bornov todel za divjega lovca in da mu pošlje za strah svinčenko seveda drugam namerjeno, ki mu pa potem čisto po nesreči razsuje črepinjo. Ne zaradi Eisenpassa, ampak zaradi prakse »šrekšusov« javnost ni pomirjena in ne bo!

Dnevne novice.

+ **Nervoznost v liberalnem časopisju** radi »Slovenčevih« razkritij o komunikeju »Zveze južnih Slavena« in o sumljivem, značilnem molku njenega načelnika, je velika. Liberalno časopisje se menda vendarle zaveda, da je ono s svojim molkom storilo jako velik naroden greh, samo javno tega noče pripoznati. Da bi »Narod« prikril svojo velikansko zadrego, vpije, zakaj nismo takoj priobčili Plojevega popravka. — »Narod« naj bo le potolažen! Popravek smo priobčili v zakonitem roku, sicer pa res ne vemo, zakaj bi morali imeti napram hofratu posebne ozirom in da bi morali bolj hiteti kot hofrat, kajti ako je hofrat čakal cel teden, da je poslal svoj kratki popravek, je tudi lahko on en dan počakal, da je dobil svoj mršavi popravek v »Slovencu«. Zakaj ni Ploj takoj popravljal, kajti lahko bi bil popravljal že 19. marca, ne pa šele 26. t. m. Ali ne sledi iz tega dvomljivost Plojevega popravka, ali se ne bi dalo iz tega sklepati, da je poslanec Ploj s premišljenim molkom nalašč pospeševal zdrabo in šele popravljal, ko je videl, da je vse slovensko javno mnenje proti njemu in tudi »Zveza južnih Slavena«, ker so hoteli razni člani »Zveze južnih Slavena« pritisniti nanj v smislu popravka. Liberalno časopisje naj nam bo hvaležno, da smo mi izsilili preklic famoznega komunikeja. Če jeli liberalcem kaj na slovenskem vseučilišču, tedaj nam morajo biti le hvaležni, da smo razvozljali značilni hofratiški molk.

+ **Velenemška norost.** Vsenemci so izdali te dni knjižuro: »Nemški marš k južnemu morju.« Kdor ne ve, kaj je južno morje, temu pojasnimo, da vsenemci tako imenujejo »Nemški marš«, pa se nanaša na Istro, Trst, Trident, Gorisko, Furlanijo in še bolj globoko. Duhovito delo o nemškem maršu so sestavili: Ottokar Schubert-Schütterschen, Pavel Pogatschnigg-Peinenbach in neki Kuk, specialist za Trentino. Ti trije možje, kojih imena so razzun Kukovega predolga, da bi si jih zgodovina zapomnila, izvajajo nemško nadoblast nad Jugom iz bivših srednjeveških baronij v Istri in Friaulu. Furlani n. pr. se še danes pišejo »Artemanov«, kar pohaja od Hartmanna, »Artuico«, kar se izvaja od Hartwiga, »Diapoldo«, kar izvira iz Diepolda, in »Conone«, kar ima svoje korenine v nemškem Kunonu. Sicer pravijo Furlani, da je bil Conone — Konon — svojčas admiral atenske mornarice v boju zoper Šparto in ni bil nikakor iz furlanske rodovine, toda pustimo gospodom Schubert - Schütterschenu, Pogatschnigg-Peinenbachu in slavnemu Kuku, ki je gotovo v zvezi z odkriteljem Avstralije Cookom, njihovo veselje! Ravnotak trdijo ti vsenemški odličnjaki, da se Furlanke, ki se navadno pišejo Marjuzza ali Pepa ali podobno, pišejo Cunigonda, Hermingarda in Gisla. — Omenjajo tudi Diatimare, Erbarde in Lucikarde. Pordenone ni nič drugega kakor Portenau, Nimis je pravzaprav longobardski Hage, Patistagnano bi se moral klicati Perchenstein, Akvileja, Oglej pa je v resnici Aglar, Gemona Glemann, Biglia, Bilje pa Fidelsdorf! Ta Fidelsdorf je še najlepše, kar so pogruntali ti trije nemški fidlerji. Soča se piše Isnitz, Pirano v Istri pa je starodavni Pyrian, ki se ga spominjajo Edda in Nibelungi. Kar se pa tiče Trsta, je to mesto še sredi XVII. stoletja kazalo »nemške vrline«, ki jih je pa že zdavnej zgubilo v laški in slovanski razbrzdanosti. Da sta se nemški in laški element posebno v Furlaniji že od nekdaj pulila za prvenstvo, dokazuje med drugim tudi slavni dvoboj, ki se je leta 1367 vršil med vitežom Ekhardom von Liemberg in Hektorjem Ragogna, ki je bil predstavnik laške zlobe. V toliko, kar se tiče srednjega veka, kar pa zadeva sedanost, je zopet na dnevnem redu »nemški marš na Južno morje«. ... S tem duševnim produktom, ki spada pravzaprav v roke psihijatra za specialne strokovne študije, hodijo zdaj okoli nemški dijaki in se naslajajo ob spominu na tisto slavno dobo, ko se je Ekhard von Liemberg bil s Hektorjem iz Ragogne za prvenstvo Germanije ob sinji Adriji in

njenih pritokih ... Bog daj norcem pamet!

+ **Občinske volitve na Erzelju pri Vipavi.** Kakor že brzojavno poročano, smo zmagali pri volitvah na Erzelju v tretjem in drugem razredu. Liberalci so zmagali v prvem razredu z enim glasom. Zmaga naša je prav častna. Prejšnji liberalni župan ni prišel niti v odbor več. Slava volilecem, posebno onim iz Slapa, Branice in z Goč, ki so prihiteli nam pomagat do zmage!

+ **Naše mladeniško in dekliško glabanje.** Včeraj se je končal dvadnevni tečaj za Orle iz Ljubljane, Brezovice, Viča in Dobrovo. Predavala sta Terseglav in vikar Jovan, telovadbo pa je vodil Kržan. — V nedeljo se je ustanovil Orel v Zgornji Branici na Goriškem. Zbralo se je do 200 ljudi. Govorili so naši vrli akademiki Kodre, Jež in Natlačen, pa Orel Silvester iz Vipave. Društvo »Nanos« iz Goč je zapelo orlovsko himno, fantov iz Branice je pristopilo 20. — Včeraj, 4. t. m., se je ustanovila »Bogomila« v Vipavi, govoril je akad. Natlačen o dr. Luegerju, vzor-značaju. — Prihodnjo nedeljo se ustanovi Orel v Šmartnem ob Savi. Ustanovi ga devicmarijapoljsko okrožje, ki šteje že 148 članov, 67 v uniformi. Vršijo se prihodnjo nedeljo tudi tečaji za mladeniče v Šmartnem pri Litiji, Radečah in Mariboru. — Kar nas pri tem posebno veseli, je, kako živo in z navdušenjem se mladinskega dela udeležujejo tudi naši akademiki. Mladina vam bo vrnila z ljubeznijo in podvojenim delom za ideale, ki so njeni in vaši!

+ **Dva shoda.** V nedeljo popoldne je bil na Vel. Otoku pri Postojni shod, na katerem sta govorila dež. mlekarški nadzornik g. Legvart o umni živinoreji in poslanec g. dr. Žitnik o delovanju deželnega in državnega zbora. Včeraj je bil v Studenem navzlic slabemu vremenu jako dobro obiskan shod, na katerem je poročal poslanec Žitnik. Na obeh shodih so volivci izražali želje glede prepotrebnih cest, vodovodov, izboljšanja pašnikov, poprave hlevov itd. Poslanec je dajal potrebna pojasnila in navodila.

+ **Krščanski železničarji napreji!** Slovenski krščansko-socialni železničarji se zadnje čase zelo marljivo organizirajo v »Prometni zvezi«. Minulo soboto je priredila ljubljanska krajna skupina »Prometne zveze« v dvorani gospe Češnovar. Ljubljana, zelo dobro obiskan shod, na katerem je govoril državni in deželni poslanec monsignor dr. Žitnik. V nedeljo popoldne sta govorila na Gorjah zbranim gorenjskim krščansko-socialnim železničarjem poslanca Piber in dr. Krek. Zborovalce je pozdravil vrli gorjanski župan Jan.

+ **Kmetijski tečaj** se je vršil v nedeljo in ponedeljek v Srednji vasi v Bohinju. Med drugimi so govorili v nedeljo na njem posl. dr. Krek in Piber in zadrudni komisar dr. Lovro Pogachnik.

+ **Poslanca dr. Krek in Piber** sta govorila 4. t. m. v Sv. Luciji na Goriškem.

+ **Imenovan** je rudarski oskrbnik v Idriji dr. Mont. J. Granigg za adjunkta na stoliči za mineralogijo, geologijo na montanistiški visoki šoli v Ljubnem.

+ **Novice iz Dolenjske.** Iz novomeške okolice se nam piše: Delavec Franc Avžin je nesel 2. t. m. iz Novega mesta v Stopiče modre galice. Pri poganskem mlinu je pa mož padel v potok in bi bil utonil, da ga ni rešil ondotni mlinar iz vode. Ker je padel ponesrečenec z glavo navzdol v kamnito strugo, je bil vsled pretresa možganov nezavesten. Peljali so ga še tisti večer v kandijsko bolnišnico, kjer je pa že ob eni uri ponoči umrl. Nekateri pravijo, da je imel mož padavico in padel tako nesrečno, drugi pa menijo, da mu je povzročil ta padec alkohol. — V kandijsko bolnišnico je bilo sprejetih meseca marca 148 bolnikov. Od svehana jih je bilo ostalo 92, skupaj 240. Od teh je zapustilo bolnico 117 ozdravljenih, 30 zboljšanih, 11 neozdravljenih, pet jih je pa umrlo in sicer eden vsled srčne hibe, eden vsled ogojitve mehurja, eden vsled nahuhe, eden za želodčnega raka in eden za pljučnico.

+ **Burja na Vipavskem.** Grozovita burja je divjala dne 31. marca po Vipavskem. Pošto iz Postojne je večkrat obrnilo, poštni voz poškodovano in poškodovanih je tudi nekaj oseb, ki so se vozile s pošto. Včeraj 1. aprila je burja nekoliko odnehala, danes pa je zopet precej huda.

+ **Zlata poroka.** Na Gočah sta slovesno obhajala svojo zlato poroko veleposlovani gospod Jožef Ferjančič in njegova blaga soproga Marija, starši ondotnega gospoda župana. Sveti obred je izvršil njunin sin Francišek, namestni ravnatelj ljubljanskega duhovskega

semenišča. Zlatoporočencema še mnogo srečnih let!

+ **Poštni uradniki iz Kranjske, Trsta in sploh Primorja,** so zborovali te dni v Trstu. Na predlog g. Pipana iz Ljubljane se je sklenilo, sestaviti spomenico za državnozborske poslance Primorja, v kateri se bodo obrazložile zahteve in razmere poštne uradništva.

+ **Celo rodbino so zaprli** v vasi Kazalac v osorskem okraju v Istri in sicer očeta Mihaela, mater Marijo, brata Antona in sestro Ano Kazalac ter njenega ljubimca 19-letnega fanta Antona Božiča iz vasi Pobegi, ker so ali izvršili ali sodelovali pri umoru novorojenčka Ane Kazalac. Otroku so s srpom odrezali glavico in ga potem vrgli v neko jamo.

+ **Za poštne praktikante** v Gorici so imenovani abiturientje Prinčič, Modic, Kchiozzi, Vešnik, Duncovich, Fritz in Petrarco, praktikanta dr. Božidar Maričič in dr. Agapito sta pa imenovana za koncepista na poštnem ravnateljstvu v Trstu.

+ **Otvorila** se je slovesno telefonska zveza med Benetkami in Dunajem.

+ **Dr. Gessmann v Zagrebu.** Dr. Gessmann je bil v soboto s svojo soprogo v Zagrebu. Zvečer je prisostvoval v hrvaškem gledališču operi »Mignon«.

+ **Umrli** je v Št. Vidu nad Ljubljano gospa Gizela Kregar rojena Grošelj, stara 30 let. Pogreb je bil danes popoldne. Pokoj njeni duši!

+ **Slovenka se zadušila v Ameriki s plinom.** Iz New Yorka se poroča: 21. marca jutraj je našla na 82. istočni cesti št. 147 v New Yorku stanujoča gospodinja pri njej službujoča Slovenko, gospodično Stefanijo Gesso v postelji mrtvo. Zadušil jo je svetilni plin. Zvečer je legla v postelj, molila še večerno molitev in predno je zaspala, je pozabila zapreti plin, ali pa ni vedela, kako ima ravnati s plinovo napravo in jutraj so jo našli mrtvo z rožnim vencem v roki. Deklica je bila hčerka dobškega nadučitelja pri Domžalah in stara komaj 19 let. V Ameriko je prišla pred dvema mesecema. Pokopali so jo na katoliškem pokopališču sv. Trojice v Brooklynu.

+ **Slovenec umrl v Ameriki.** V Aspeni, država Colorado, je umrl dne 4. marca rojak Alojzij Ajdovšek, doma iz vasi Stan, občina Mirna na Dolenjskem.

+ **Minister Weisskirchner** potuje sedaj po Dalmaciji.

+ **Občinske volitve** se bodo vršile v Gorici meseca maja.

+ **Proces zoper grofco Tarnovsko,** ki se vrši v Benetkah (Tarnovska je obtožena, da je s pomočjo nekega Naumova in Prilukova ustrelila svojega moža), razgrinja strašna brezdnna moralne pokvarjenosti, fizične in dušne perversnosti in vsega zla, ki je svojsko moderní kulturi, prav posebno pa Rusiji in njeni inteligenci, ki se potaplja v različnih ekscesih in trati svoje sile v najtemnejših pregrehah. Več razprav se je moralo vršiti tajno.

+ **Progo Trst-Poreč,** na kateri se je vsled burje zgodila znana nesreča pri Miljah, so 3. t. m. zopet otvorili. Istrski deželni odbor je v svoji seji preteklo soboto energično protestiral zoper to, da železniška uprava kljub temu, da so se ji dala za to potrebna sredstva na razpolago, ni izvršila na progi Trst-Poreč zavarovalnih del zoper burjo.

+ **Razpustila** je vlada na predlog deželnega odbora občinski svet v Vižnadi v Istri.

+ **Tržaška trgovska zbornica** je ministra dr. Weisskirchnerja zavoljo njegovih velikih zaslug za povzdigo tržaške luke prosila, naj ostane minister in ne prevzame županstva na Dunaju. Minister se je zahvalil za ta izraz priznanja.

+ **Uprizoritev »Chanteclera«**, znane najnovejše Rostandove drame, v kateri nastopajo igralci preoblečeni v živali, se na Dunaju ni posrečila. Prišla jo je igrat francoska družba, ki jo bo ta mesec tudi v Trstu uprizorila. Dunajčani so le začeli — prvi akt, petelinovo himno na solnce — sprejeli z nekolikim navdušenjem, potem pa so se začeli dolgočasiti in mnogi so odšli davnej pred koncem. »Chantecler« je v resnici precej frazavo delo s ponesrečeno osnovno idejo.

+ **Halleyev komet** so 1. aprila ob 5. uri jutraj videli v Tešinu.

+ **Pintarjevo posestvo v Kandiji** je kupil župan g. Zurec za 30.000 K.

+ **Iz Košanske doline na Notranjskem.** Na velikonočni ponedeljek smo pri nas po prizadevanju svojega v obče priljubljenega gospoda župnika Karola Lenassija ustanovili »Zlavinorejsko zadruge« za Košansko dolino. Na ustanovnem občnem zboru je g. sklicatelj župnik Lenassi navzočim možem —

bilo jih je okoli 100 — razložil pravila in pomen živinorejskih zadrug. Navzoči poslanec g. J. Ravnikar je pozdravil novo zadrugo v navdušenih besedah, pozivljajoč prisotne posestnike-kmetovalce, da vstopijo v živinorejsko zadrugo v prav obilnem številu. Ta poziv ni bil brezuspešen, kajti že ta dan je pristopilo k novi zadrugi nad 40 udov. Upati pa je, da pristopi k zadrugi še mnogo kmetovalcev. Tako je prav! Kmetovalci, oklepajte se le vedno in povsodi takih društev, ki vam prinašajo duševnih in gmotnih koristi, ter imejte zmirom pred očmi geslo: »V združbi je moč in veljava!« Odbor se voli na belo nedeljo popoldne v Košani. Omeniti nam je še, da so možje volivci iz raznih krajev Košanske doline gosp. poslancu izražali razne potrebe in želje glede izboljševanja, oziroma preložitve raznih cest: občinskih in okrajnih, dalje za naprave vodovodov, n. pr. v vasi Čepno, ki je na istrski meji ter ima najvišjo lego v okraju. Prebivalci te vasi sō to zimo kar na svojo roko z lastno pridnostjo preložili 600 m dolgo občinsko pot, ki se veže z okrajno cesto! G. poslanec Ravnikar je bil sam na lici mesta in se je prepričal, kako potrebna je bila preložitve te ceste. Zato vaščani iz Čepnega zasluzijo, da jim dežela nakloni izdatne denarne podpore, da zamorejo izvršiti na imenovanem potu še potrebna zidarska dela. — Posebno velike važnosti pa je cesta, ki gre od št. Petra čez Kale, Dolenjo in Gorenjo Košano, čez južno železnico med št. Petrom in Gornjimi Ležecami do stare Hohentwertove ceste. To cesto bi poleg rpebivalcev cele Košanske doline potrebovali nujno tudi Pivčani za veliki promet na Trst. Cesta pa bi imela v slučaju vojne z Italijo silno važen strateški pomen. Iz tega je razvidno, da deželni odbor misli v prvi vrsti na preložitve te zanemarjene ceste, kajti ljudstvo prosi in prosi že nad 25 let, da se ta važna cesta sprejme med okrajne ceste. Upajmo, da se to kmalu zgodi — tako nam je zatrdil tudi g. poslanec Ravnikar. — O ostalih naših, za povzdi-go kmetijstva nujnih potrebah izpregovorimo kasneje. — Poslancu Ravnikarju pa smo hvaležni, da je prišel k nam sam se prepričati o naših kmetijskih potrebah, da jih potem zamore na pristojnem mestu zagovarjati.

— **Liberalna podivjanost.** Iz Trnovega na Notranjskem se nam poroča, da je neki »liberalni« zlikovec na Veliko nedeljo zvečer med 9. in 10. uro vrzel s ceste v okno sobe, pripravljene za V. razred deške ljudske šole, pol kilograma težak kamen s tako močjo, da je prebil zunanjo in notranjo šipo ter naredil luknjo v zidu. Gorje človeku, če bi ga bil ta kamen zadel v glavo, bil bi na mestu mrtve. Ali se vračajo »Rudolfovi« časi!? Mari je to plod liberalne vzgoje po čitalnicah in v sokolskih društvih? Je-li to posledica vednega hujskanja po liberalnem časopisu na naše najboljše močje!? Molčali smo leta in leta na vsa nasprotna izzivanja, ali ker nikakor ni miru, bomo tudi mi neizprosno prijavljali vse vaše grehe, — in teh je obilo, — ter vas razkrinkali svetu v taki luči, koje se bode sami sramovali, videč, kako imenitno ste vzgajili svoje nerazumne backe! — Le nadaljujte svoje delo; mi se vas ne bojimo, kajti gradiva imamo dovolj!

Darove za pogorele v Črni sprejema upravništvo »Slovenca«. Usmilite se nesrečnih koroških bratov! Denar naj se izvoli pošiljati edino le po nakaznicah z izrečno pripombo, da se pošilja za pogorele v Črni. — Prvi dar 5 kron je poslal stolni prošt preč. g. Sajovic.

Koroške novice.

+ **Katoliškoizobraževalno gibanje na Koroškem.** Včeraj se je v Prevaljah na Koroškem ustanovilo Katoliško izobraževalno društvo. Ljudstva je bilo do 300, veliko zlasti fantov. Govoril je F. Tersegav, ki je med drugim osvetlil tudi cirilmetodsko narodnost in njeno lažipobožnost na gotove obroke. Pristopilo je po govoru takoj 150 članov, veliko tudi žen in deklet iz cele fare. Ljudstvo je bilo zelo vneto. Dan poprej so ustanovili Cirilmetodariji z dvema strašno nabožnima govoroma svojo podružnico, pa nabrali komaj dva tucata članov, med njimi bivšega kandidata nemških nacionalcev in vodjo štajerčiancev, župana Pristova ter bogataša Lahounigga, ki bi najbolj otroški vrtec rabil na lastnem domu, koder njegovi otroci ne govore niti ene besedice slovensko. Iz tega dejstva se razvidi, kako resno mislijo Cirilmetodariji z narodnostjo, zakaj Pristova so vzeli v svojo sredo le zato, ker je zagrižen liberallec. Ljudstvo pa, ki Pristova

videti ne more, se seveda tudi za Cirilmetodarijo, kojega patron je postal nemškutarski magnat, ne more ogrevati in jo zato popolnoma ignorira. Korošci — snujte izobraževalna in mladeniška društva!

+ **Protí italijanskemu vseučilišču** se je izrekel tudi nemški narodni svet za Koroško.

k **Zopet nesreča z revolverjem.** V Celovcu je vseučilišnik Graf čistil revolver, ki se je nakrat sprožil ter je krogla zadela visokošolca v prsa. Ponesrečenca so z rešilnim vozom prepeljali v bolnico.

k **Koroški Nemci zdihujejo v »Freie Stimmen«**, ker so »Kranjci« posestvo Javornik kupili za 220.000 K.

800 LJUDI UMORJENIH.

A den (Afrika), 3. marca. (Reuter.) Ljudje somalskega mulaha so umorili 800 pripadnikov Angliji prijaznih plemen in uropali njihovo živino.

PONESREČENI ZRAKOPLOVCI. — TRIJE MRTVI, EDEN TEŽKO RANJEN.

Stettin, 3. aprila. Zrakoplov »Pommern« se je dvignil danes popoldne v zrak. V istem so bili štiri osebe, in sicer: trgovec Hein, državni poslanec Dellbrück, mestni stavbeni svetnik Banduhn in bančni uradnik Semmelbach. Močan veter, ki je pihal, je pogнал zrakoplov proti nekemu dimniku, s čemer se je poškodovala gondola. Zrakoplov je radi tega padel pri Sassnitzu v vzhodno morje. Heina so izvlekli iz vode mrtvega, Semmelbacha z zlomljeno nogo, druga dva sta bržkone utonila.

Štajerske novice.

š **Slogaši in narodnost.** Od Sotle. Dne 25. marca, to je na Veliki petek, je prominul v občini Dobovec pri Rogatcu, župnije Sv. Rok ob Sotli, vrli narodnjak-ugleden mož stare korenine, veleposestnik in trgovec z brusi g. Jurij Plevčak. Rajni se je povsod zvesto potoval za pravice svojega naroda, zato je pa moral pretrpeti marsikatero bridko od rogaških nemčurjev. Hudo so ga ti nemčurčki imeli v želodcu, a vrli in neustrašeni Plevčakov Jurja se jim ni nikdar udal. Ako bi naš Jurij bil nemškutar, bi mu bilo to v gmotnem oziru sila mnogo dobička prinašalo, a mož je ostal zvest, neomajno zvest do konca svojemu narodu in veri. Plevčak je bil pravi kremeniti jekleni značaj, vzor mož, ki jih mnogokrat posebno v zadnjem času zastoj iščeš z leščerbo v gotovih hofraskih krogih, tam okoli »Sloge«. Žalostno je bilo ob pogrebu to, da so bili parte-listi za rajnim nemški. Žena pokojnikova je hotela menda ugoditi želji rogaških nemčurskih sorodnikov. Ko bi rajni za to znal, gotovo bi se na mrtvaškem odru obrnil od žalosti. A to bi še ne bilo tolikega pomena, a najlepše je rajnega rodoljuba počastil na pokopališču župnik in obenem člankar Plojeve »Sloge« Fr. Sal. Šegula. V nemščini, ki je občevalni jezik vseh slogašev kalibra Ploj, je slavil rajnega Plevčaka. Tudi molitve glas je donel v blaženi nemščini. — Ljudstva je bilo polno pokopališče, ki so prišli počastiti rajnega. Vse ljudstvo se je zgrajalo nad tem »narodnim« činom slogaškega župnika. Na pogrebu je bila ena edina Nemka in par renegatov, in na ljubo tem je župnik rabil blaženo nemščino! Pokojni bi se gotovo še v grobu zjokal in se obrnil od žalosti, da celo župnik gazi na zadnji njegovi poti tisto govorico, ki jo je naš Jurgec tako iskreno ljubil. Res slogaška narodnost! Uprav po hofraskem načinu! Naše obžalovanje nad tem sramotnim činom!

š **Umrli** je v Celju gosp. Aleksander Balogh.

š **Nevarno obolel.** Z ozirom na notico v sobotni številki, da je gospod župnik Kralj v Leskovcu pri Ptujju umrl, naznanjamo, da še živi, pač pa je zelo nevarno bolan in se čč. gg. sbratom priporoča v memento.

š **V Dravo je skočila** pri Mariboru 18 let stara šivilja Kristina Kleinšek.

š **Žrtve velikonočnega streljanja.** Dasiravno je okrajno glavarstvo v Ptujju strogo prepovedalo velikonočno streljanje, se je zgodila v ptujski okolici cela vrsta raznih nesreč. V Borovcih pri Ptujju je hotel zidarški sin Marko Zagoršek z ilovico nabiti topič; smodnik pa se je vnel in mu raztrgal roke. — V Leskovcu se je kmečkemu fantu Jakobu Cigarju pri streljanju razpočila pištola in mu močno poškodovala roko. — V Stojncih se je zidarski sin Anton Stumberger preveč približal topiču, ki mu je popolnoma razcepil nos in težko poškodoval obraz. — Posebno smolo je imel Jožef Majcen v Podvinci. Vsed strela se je vnela hišna streha

in je začela goreti. Majcen je takoj priskočil, slekel suknjo in hotel z njo ogenj zadušiti, pa je pri tem pozabil, da je imel v žepu smodnik. Ta se je vnel in Majcena pošteno poškodoval, tako, da so ga morali prepeljati v bolnišnico. — Viničarju Janezu Koresu v Kočičah se je pri streljanju razletel topič in mu popolnoma zdrobil eno nogo.

š **Morilec starinarice v Judenburgu prijet.** Iz Judenburga poročajo, da so že prijeli morilca 71 let stare starinarice Helene Stemandt. Morilec je 23 let stari železniški delavec Jožef Pribyl, doma iz Češke.

š **Bik nasadil moža na roge.** Iz Vitanja poročajo: V nedeljo jutraj je Prhovnika dvaletni bik tako hudo nasadil na roge, da so mu čreva izstopila. Zdravnik je bil hitro na licu mesta. Upanje je, da ranjenec okreva.

VSPORED VSESLOVANSKEGA KONGRESA V SOFIJI

bo naslednji:

1. Sedanje stanje južnoslovanskih držav. — 2. Vseslovanska banka. — 3. Vseslovanska razstava. — 4. Organizacija vseslovanskega učenjskega kongresa. — 5. Sodelovanje slovanskih učenjakov na vseslovanskih kongresih. — 6. Vzemnost med slovanskimi znanstvenimi zavodi in ustanovitve naučne osnove na slovanskih šolah. — 7. Organizacija slovanskega knjigotštva in razmerja med slovanskimi gledališči in drugimi umetniškimi zavodi. — 8. Izdavanje slovanske književne in znanstvene enciklopedije. — 9. Izdavanje antologije in kataloga popularnih slovanskih del sposobnih za ljudske knjižnice. — 10. Naslovnik vseh slovanskih politikov in učenjakov, javnih in književnih korporacij ter najzanimivejših slovanskih učenjakov. — 11. Organizacija dela za slovansko vzajemnost. — 12. Specialni tečaji za slovanske žurnaliste in izdavanje revije o njihovem delu. — 13. Organizacija društva slovanskih turistov. — Trgovinske zveze med posameznimi slovanskimi državami in deželami.

Istočasno — od 5. do 7. julija — se vrši v Sofiji kongres slovanskih časnikarjev, kateremu bo predsedoval J. S. Bobčev. Vrši se tudi prva razstava bolgarskega časopisja.

V Peterburgu se je razpravljalo te dni pod predsedstvom profesorja V. M. Behtjrova o sklepu lanskega vseslovanskega kongresa, naj se ustanovi društvo slovanskih učenjakov in naj se izda književna smotra z prevodi najboljših slovanskih književnih produktov. Končno je bilo sklenjeno, da se za leto 1911 skliče vseslovanski kongres učenjakov.

BOSANSKI SABOR.

Dunaj, 5. aprila. Vlada namerala razpisati volitve za bosanski sabor 18. in 28. junija, deželni sabor pa skliče med 10. in 15. julijem.

GIBANJE ZA SPLOŠNO VOLIVNO PRAVICO NA OGRSKEM.

Dne 2. t. m. se je v Budimpešti vršil velik shod v reduti za splošno, enako in tajno volivno pravico.

NERVOZNA RUSKA POLICIJA.

Ruska policija je obvestila bolgarsko, da neka sumljiva oseba potuje v Carigrad, in ima najbrže namen izvršiti ondi anarhistovski atentat zoper kralja Petra srbskega. Bolgarska policija je moža dobila in zaprla, a ga je zdaj izpustila, ker se je izkazalo, da je mož, ki se piše Seremianikov, učenjak, ki se čudno vede in potuje na sv. goro Atos.

Ljubljanske novice.

lj **Javno predavanje.** Danes ob pol 8. uri zvečer predava v S. K. S. Z. jurist g. Ogrizek.

lj **Halley-jev komet v »Unionu«** Odbor »Slovenske krščanske soc. zveze« je dobil ravnokar najnovejšo skopičeno sliko o Halley-jevem kometu. Slike bo jutri, v sredo, v veliki dvorani »Uniona« pojasnjeval č. g. kanonik J. Sušnik. Začetek točno ob pol 8. uri zvečer. Vstopnina samo deset vinarjev za osebo, sedeži po 40 vinarjev. Prihitite v sredo vsi gledat zanimive prizore o Halley-jevem kometu. Predavanje se vrši na korist naši narodni obrambi, zato se pri blagajni preplačila hvaležno sprejemajo.

lj **Podružnica »Slomškove zveze« v Ljubljani** ne bo imela svojega izleta v Vevče prvi četrtke v aprilu, ampak pozneje, kar se pravočasno naznani.

lj **Poročil** se je včeraj v Ljubljani Ivan Stercin, vrli načelnik komendskega Orla, z Cilko Završanovo. Iskrene čestitke!

lj **Smrtna kosa.** Umrli je na Dunajski cesti št. 21 bivša posestnica Neža Gregorič, stara 82 let; na Poljanski cesti je umrl Fr. Kunstelj, posestnik in mesar; v Strelških ulicah št. 6 je umrl g. Valentin Lap, star 56 let.

lj **Nevaren vlomilec** je prišel te dni v roke mestni policiji v osebi dozdevnega Emila Contata iz Monselice pri Padovi. Na vesti ima tukajšnje zadnje podstrešne vlome in tudi mnogo blaga, pokradenega drugod, so pri njem dobili. Po tatvinah se je vozil na kolo dvor z izvoščekom in jo potem odkuril z brzovlakom v druga mesta razpečavat ukradeno blago, drugod pokradenega pa pripeljal v Ljubljano. Posebno priljubljen mu je bil Trst, Gorica in Reka.

lj **Težka telesna poškodba.** Včeraj sta se v neki gostilni na Dolenjski cesti sprla 32letni klepar Fran Zupančič in delavec Ferdinand Turk. Med preprirom je Turk zgrabil za literko steklenico in svojega nasprotnika z njo tako udaril po glavi, da ga ježko telesno poškodoval. Na lice mesta došli policijski zdravnik g. dr. Illner mu je dal prvo pomoč in odredil, da so ga z rešilnim vozom prepeljali v deželno bolnišnico. Zupančič je nevarno ranjen, umrl pa še ni.

lj **Zopet izgred vojakov.** V nedeljo po polnoči je po Rimski cesti prikričalo kakih deset Belgijcev. Ko jih stražnik v imenu zakona posvari in opozori na nočni mir, eden izmed njih zavpije: »Sie verdammter Schuft!« Stražnik je nato posegel med nje, a naletel je na slabo. Ko je hotel zmerjalca aretovati, so se drugi navalili nanj in mu ga iztrgali, potem jih je pa nekaj zbežalo. Ko je ostale hotel povprašati za imena, se prejšnji povrne liki razkačen medved nazaj in mahne po stražniku, kateremu je pa k sreči izbil le čepico z glave, istotako sebi, a njegova pest je zadela lastnega tovariša, nato pa zopet zbeže. Takoj se pa zopet eden povrne ter se držeč za bodalo hoče navaliti na stražnika, kar bi bil tudi storil, ako bi ta ne bil potegnil sablje. Te se je sirovež ustrašil in »Schuft« je imel zopet polna usta. A še ni bilo dovolj. V tem ko stražnik išče pomoči, pridrvita k njemu dva podčastnika ter zahtevata od stražnika svojega tovariša čepico, katere seveda ni imel. Vpila sta nad njim, da straža z vojniki 27. pešpolka nima nič opraviti itd. Ker le ni bilo miru, ju je stražnik odvedel k uradu, kjer so dognali njuno identiteto. Ali res ti ljudje ne poznajo nobene discipline?

lj **Deželno pomožno društvo za bolne na pljučih.** Letošnji redni občni zbor vrši se v ponedeljek, dne 18. t. m., ob 6. uri zvečer v knjižnici c. kr. deželne vlade.

lj **Priporočilo.** Spretno gospodično priporočamo kot prodajalko v modno ali konfekcijsko trgovino. Naslov je na razpolago v našem uredništvu.

lj **Vojaška begunca obsojena.** Znanata tativa in vojaška begunca brata Premrov sta bila te dni pri tukajšnjem garnizijskem sodišču obsojena, in sicer Julij Premrov na 10 let in Karol Premrov na devet let ječe.

lj **Močna eskorta.** V soboto je tržaška policija privedla iz tamošnjih sodnijskih zaporov v tukajšnje zapore deželnega sodišča trinajst kaznjencev, ki bodo vsled pomanjkanja prostora v Trstu morali tukaj odsedeti svoje kazni.

lj **Deset ciganov aretiranih.** Orožniki so v soboto aretovali na Škofelji deset ciganov kotlarjev in jih privedli v justično palačo.

lj **Pasja rabuka.** Včeraj popoldne je nek pes v Hradeckega vasi podrl osemletnega posestnikovega sina Indofa, potem pa stekel k Indofovi hiši ter se začel tam ruvati s priklenjenim psom. Gospodar, to videč, je šel takoj s palico k pasji utici in hotel psa pomiriti. Zavihtel je gorjačo, namenjeno po butici »napadalca«, a zadel je po glavi lastnega psa tako močno, da je takoj poginil.

Telefonska in brzojavna poročila.

NASILSTVO PREDSEDNIKA DRŽAVNEGA ZBORA PRI DOLOČITVI DRŽAVNOBORSKEGA DNEVNEGA REDA.

Dunaj, 5. aprila. Predsednik državnega zbora dr. Pattai sklicuje sejo državnega zbora na dan 14. aprila ob 3. uri popoldne z dnevnim redom: Prvo čitanje vladne predloge o novem posojilu. Predsednik Pattai je torej storil to, kar je od njega želel Bienert in se ni oziral na zahtevo »Slovenske Unije«, da se sme dnevni red le spremeniti po dogovoru z načelniki klubov. Bienert hoče konferirati z raznimi parlamentarci za normalno delovanje državnega zbora, zgoraj omenjeno nasilstvo pa je tako, da je zadnja njegova ura blizu.

V nespremenjenih razmerah bo težko spravil pod streho novo posojilo, kate-rega tako žele prazne državne blagajne.

IZVRŠEVALNI ODBOR ČEŠKIH NA-RODNIH SOCIALCEV DEMISIJO-NIRAL.

Praga, 5. aprila. Včeraj se je pod predsedstvom poslanca Buřivala vršil tu shod zaupnikov češke narodne so-cialne stranke. Na shodu je odstopil izvrševalni odbor stranke, ker je v na-sprostitvu z državnozborskim klubom. Do prihodnjega strankarskega shoda, ki bo v juliju, bo vodila vse strankine posle državnozborska delegacija.

GLASILO ČEŠKE KRŠČANSKO-SO-CIALNE STRANKE.

Praga, 5. aprila. Izvršilni odbor če-ške krščansko - socialne stranke izda dnevno glasilo. Številka se bo proda-jala po dva vinarja.

PRISTAŠI ČEŠKEGA DRŽAVNEGA PRAVA USTANOVE DNEVNIK.

Praga, 5. aprila. Pristaši češkega državnega prava nameravajo izdati dnevnik.

SKUPŠČINA »MATICE HRVATSKE«.

Zagreb, 5. aprila. Na včerajšnji skupščini »Matice Hrvatske« so veči-noma prišli v odbor liberalno-»napred-ni« elementi. Govoril je tudi dr. Flešič.

IRENTA NA DELU.

Gorica, 5. aprila. Zaradi spionaže se vrši 7. t. m. v Gorici razprava proti 28-letnemu Petru Andreini, uradniku v ladjedelnici v Tržiču. Obtožen je, da se je hotel polastiti nekih načrtov voja-škega značaja. Mož je v laških krogih zelo znan.

JANINA BOROWSKA TOŽI.

Krakovo, 5. aprila. Janina Borow-ska toži radi razžaljenja časti zdravni-ka dr. Krysziva, ker jo je obdolžil vo-hunstva Rusiji v prilog.

NAPADI NA RUDARSKE INŽENIRJE.

Moravska Ostrova, 5. aprila. Napa-di na inženirje v ostravskem revierju se vedno bolj množe. Niso še dobili tistih, ki so položili bombo v stanovanje nad-inženirja Holleina, a že zabeležujejo nov napad. Orožniki so aretirali nekega rudarja, pri katerem so dobili nabit re-volver in sekuro. Aretiranec, Stanislav Mrujač, se je hotel maščevati, ker ga je odpustil iz službe ravnatelj Voer. De-lavca Idcig in Kacoworski bi bila ma-lone zadavila inženirja Kramarja v na-vzočnosti 150 delavcev, da ga niso re-šili uradniki. Tretjina delavcev je ob-oroženih z revolverji.

VELIK POŽAR.

Wies, 5. aprila. V Neustadlu je po-gorelo šestnajst hiš.

NEPRESTANI BOJI OB BOLGARSKO-TURŠKI MEJI.

Carigrad, 5. aprila. Bolgarski vo-jaki so zopet streljali na turške vojake pri Kulovu. Ranjen je bil en Turek. Turki so streljali nazaj in pgnali Bol-gare v beg.

LJUBEZNJIVI TURŠKI SULTAN.

Carigrad, 5. aprila. Povodom svo-jega prihoda v Carigrad je srbski kralj Peter pomilostil vse v Srbiji obsojene mahomedance. Turški sultan je srbske ministre in poslanika odlikoval z viso-kimi redovi.

ANARHISTIČNI NAPAD V SARAGO-ŠKI OKOLICI.

Madrid, 5. aprila. Anarhisti so po-ložili v kapelici jeruzalemskih redov-nic v saragoški okolici bombo. Nevar-no ranjeni sta bili dve redovnici.

ETNA BLJUVA NAPREJ.

Katanija, 5. aprila. Etna nepresta-no bljuva naprej. Lavina reka iz Monte Nocilla prodira neprestano naprej šest metrov v eni uri.

ŠPANSKA ZASNEŽENA.

Madrid, 5. aprila. Vsa Španska je zasnežena. Ob praznikih so divjali po celi Španski veliki sneženi viharji.

NEURJE NA FRANCOSKEM.

Toulon, 5. aprila. Na Francoskem v toulonski okolici je ob praznikih ne-prestano snežilo. Brzjavne in telefon-ske zveze so deloma pretrgane.

SAMOSTAN MARIAHILF UNIČIL POŽAR.

Curib, 5. aprila. Kolegij »Mariahilf« v Svycu je uničil v nedeljo požar. V kolegiju je bila gimnazija, licej, realna gimnazija in trgovska šola. V kolegiju je poučevalo 30 profesorjev. Gojenci so vsi rešeni. Ogenj je uničil srednji, oba stranska trakta in cerkev. Uničene so dragocene znanstvene zbirke, stari per-gamentni zapisniki in listine kakor tudi dragocena knjižnica.

ZOPET GROZNA NESREČA PRI MÜHLHEIMU.

Mühlheim, 5. aprila. Še se niso po-mirili razburjeni duhovi zaradi zadnje

grozne nesreče na postaji Mühlheim pri Kolinu, ko je došlo zopet poročilo, da je na praznik dopoldne ob 11. zavozila lokomotiva na osebni vlak, ki je vozil iz Mühlheima v Essen. Dva voza IV. razreda sta popolnoma razbita. Ranje-nih je 5 oseb.

STAVKA 25.000 ZIDARJEV.

Milan, 5. aprila. Stavkati je pričelo 25.000 zidarjev.

ŠTRAJK PIVOPITJU.

Monakovo, 5. aprila. Na Bavarskem se zelo razširja stranka proti pivopitju. V Mettenu so sklenili kamnoseki, da štiri tedne ne bodo pili piva in ne bodo sploh šli v gostilne, dokler se cena vrčku piva ne zniža na 22 fenigov. V Steinkirchnu in v Michaelsbuchu je proglašena stavka na dva meseca. Vsak stavkolomec bo moral plačati 3 marke. Štrajk so proglasili tudi v Neuhausnu, Alburgu, Stephansposchingu in po mnogih drugih krajih.

PROMET Z ZRAKOPLOVOM.

Pariz, 5. aprila. Vodljivi zrakoplov Vilepart je včeraj srečno napravil svojo četrto javno vožnjo. Vozil je 14 oseb. Pri tričetrtturnem poletu ga je spremljal Bleriot s svojim aeroplanom.

OTRPNENJE TILNIKA V MONAKOV-SKI POSADKI.

Monakovo, 5. aprila. Monakovsko posadko so preiskali, da doženejo šte-vilo vojakov, ki so bolni na otrpnenju tilnika. Dobili so med 2500 vojakov pet bolnikov. Tudi v Ingolstadtu preisku-jejo vojake.

ŽUPAN POBEGNIL.

Peterburg, 5. aprila. Dorpatski žu-pan Kremer je pobegnil v inozemstvo, ker je poneveril 200.000 mark.

MILIJARDER PROTI MILIJARDER-JEM.

London, 5. aprila. Znani ameriški milijarder je grajal tiste ameriške mili-jarderje, ki zapuščajo velikanske vsote svojim sinovom in za splošnost ničesar ne store. Milijoni ne osrečijo. Bodoč-nost se bo tako razvila, da bo vedno manj milijonarjev in da bodo delavci sedežni dobička podjetnikov.

PRIJET DEFRAVDANT.

Marseille, 5. aprila. Belgijskemu konzulatu se je predstavil defraudant Rydse, ki je leta 1908. defraudiral antwerpenski banki 45.000 frankov in jih zapravljal na Angleškem in v Ame-riki.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

»Edinosti«: Na velikon. soboto smo dobili, kakor vsak dan, »Edinost« s po-poldansko pošto, sklep uredništva je bil pa dopoldne. Da smo mogli odgo-voriti »Edinosti« na njen napad na »Gospodarsko zvezo«, je bil vzrok — te-lefon. Če pa meni »Edinost«, da bomo vse njene neumnosti dali telefonično poročati, se moti.

Naše vžigalice!

➔ Skrbite, da pridejo v vsako hišo naše vžigalice! — Vsak trgovec, pri katerem kupujete, jih mora imeti, vsaka gostilna, v katero zahajate, vsaka naša gospodinja! — Dolžnost vsakega našega somišljenika je, da zažiga tobak in smod-ke le z vžigalicami »Za obmejne Slo-vence«, ki se dobé pri »Gospodarski zvezi« v Ljubljani!

VSE SOMIŠLJENIKE OPOZAR-JAMO, naj se pri naročilih vsakovrst-nih obrtnih izdelkov obračajo na člane »Društva rokodelskih mojstrov« v Ljubljani. — V društvu so zastopniki vseh obrti, ki bodo postregli s solidni-mi izdelki za kolikor mogoče nizko ce-no. — »Društvo rokodelskih mojstrov« v Ljubljani (»Rokodelski dom«, Ko-menskega ulice št. 12) daje radovoljno pojasnila v vseh obrtnih zadevah.

Proda se dobro ohranjena in močna

stružnica (Drehbank) za les.

Več se poižve v Križevniški ul. št. 2, Ljubljana. 906 3 1

Vino po ceni.

Zakaj kupiti vino v gostilni po 50—80 vinarjev liter, ker se dobi pri Josipu Maljavac, pošta in po-staja Roč v Istri, belo in črno (rudeče) franko vsaka železniška postaja na Kranjskem po 24 vinarjev liter in se ga more naročiti tudi samo 56 litrov. 667 100—1

Pomožni delavci

se sprejmejo v trajno delo v kranjski železniški tovarni v Kamniku. 816

Priporoča se

največja zaloga oblek za gospode in dečke

Solidna postrežba!
Nizke cene!

A. Lukič

Ljubljana, Pred Skofijo 19

Vedno najnovejša
konfekcija za
dame in dečke

965

1—1

Zalostnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom tužno vest, da je naša ljubljena mati, stara mati in prababica

Marija Urabec, roj. Mernat

preminula danes popoldne ob 1/3. uri mirno v Gospodu, previdena s sveto-tajstvi v starosti 93 let.

Pogreb drage pokojnice vršil se bo de v sredo, 6. t. m. ob 4. uri popoldne.

Maše zadušnice se bodo brale v župni cerkvi M. B. R. v Gorenjem Logatcu.

Predrago pokojnico priporočamo v blag spomin in molitev.

V Gor. Logatcu, 4. aprila 1910.

Zalujoče rodilne:

Vrabec, Rihar, Gostiša.

D. Hardung & Co.

960

kemična tovarna

1—1

živinska krma in gnojila.

Schönpriesen - Ustje (Češko).

Ženitna ponudba.

Zaradi pomanjkanja časa se želim se-znaniti s simpatično, zdravo, krepko in izobra-ženo gospico ali vdovo brez otrok, v starosti od 25 do 35 let, katera bi naj bila dobro iz-veščana v manufakturni, specerijski in galan-terijski trgovini in tudi večša gospodinjstva. Premoženje se ne išče.

Sam posestnik in trgovec z večjim premo-ženjem, čedne unajnosti in tepega vedenju ter v najboljših letih. Natančnejša pojasnila pis-menim potom.

Oziral se bo samo na ponudbe s pol-nim naslovom in sliko, katere naj se blago-voljno pošlje pod »Zadovoljnost« na upravo tega lista do 15. aprila. — Tajnost strogo zajamčena. 971 2—1

961 1—1

IVAN ŠTERCIN

CILKA ŠTERCIN ROJ. ZAVRŠAN

POROČENA.

KOMENDA, DNE 4. APRILA 1910.

K 6

„ 4

„ 2

kamgarn in ševit modne obleke za gospode ceneje, kakor do sedaj

dečke

otroke

Nad 20.000 kom. najmodernejše konfekcije za dame po čudovito nizkih cenah.

Angleško skladišče oblek O. Bernatovič, Mestni trg 5.

594

Stanovanje

se išče v bližini juž. kolodvora, obstoječe iz ene sobe, večje kuhinje z morebitnimi pritliklinami, pričenši z mesecem majem. Po-nudbe pod naslovom: »Dve osebi« pošto ležeče na kolod. pošti, Ljubljana 957 3—1

Razpis.

Občina Ježica pri Ljubljani name-rava napraviti

ново občinsko cesto.

Približno bi se rabilo materijala okoli 2000 m². To delo bi občina takoj oddala podjetniku, kateri stavi najnižje cene.

Načrti in natančnejši pogoji so pri žu-panstvu na Ježici na razpolago.

Županstvo Ježica, dne 3. aprila 1910

Vilfan, župan.

Sprejmem

967 2—1

strojepisca

veščega slovenske in nemške stenografije. Advokat dr. Franc Frlan v Ljubljani v hiši Stefanove gostilne, Miklošičeva cesta 4.

POSESTVO

z gostilno in pekarno se proda v slo-venski vasi na Koroškem. — Več pove upravnistvo »Mira« v Celovcu. 874 4—1

Ivan Kacin, Polhov Gradec pri Ljubljani. — Izdelovalnica vsakovrstnih

harmonijev

po najnovejši ameriški iznajdbi. Cene nizke, cenik franco in gratis. 963 2—1

Proda se nov salon

964 2—1

harmonij

z 11. spremeni in 5. oktavami ameriškega sistema. Naslov pove uprava tega lista.

Vrhniške novice.

Doba duhovnega prerojenja se bliža Vrhniški z naglimi koraki! Saj je bilo pa že tudi čas spraviti se nad morečo klerikalno temo, v kateri se izgublja liberalni dušni velikani! Vrhniški »sokol« hoče s pomočjo ljubljanske akademije izvršiti to velevažno nalogo. »Ljudska predavanja s predavatelji so baje že v polnem teku«, glasi se liberalna reklama. Kulturno delo bo pomagala vršiti vrhniškimi liberalcem sokolska knjižnica, do katere ima vstop vsakdo, ki plača mesečno 20 vinarjev. Ni ga dvoma, da se v kratkem izvrši in izobraževalnem vrhniškem polju velikansko preobrat! To nam svedoči vrhniški »sokol«. Preljubi Prešeren, kako si že pel? »Ne bod' mo š« Liberalcem presedajo pogostna javna ljudska predavanja v »Društvenem domu«, preseda jim knjižnica v izobraževalnem društvu, ki ne šteje nič manj nego 910 knjig ter jih izposojuje članom, ki plačujejo celoletno le eno krono udnine. To jim preseda, in pričelo so posnemati, češ, ko bi se pa le dalo kaj vjeti. Pa ne bo najbrž nič kruha iz te izprije-ne moke! »Lasciate ogni speranza!«

»Bogomila« ne obstoji še prav štiri mesece in vendar je že dobro poznana med vrhniškim ljudstvom. 286 deklet in žen štije ona med svoje članice. Na velikonočni ponedeljek je priredila »Bogomila« prav mnogobrojno obiskano veselico, pri kateri se je vpri-zorila »Ljudmila«. Glasbene točke je oskrbel sekretar na lok pod mojsterskim vodstvom g. prof. Hybaška. Občinstvo je z velikim zadovoljstvom zapuščalo prvo »Bogomilino« gledališko priredit-ev.

Drugi letnik gospodinske šole se je pričel s 1. aprilom. Da bodo imele gojenke več prilike v posameznostih dovolj praktično se izuriti, se je skle-nilo kvečjemu 30 deklet sprejeti v šolo. Šola se v prihodnje v marsičem izpo-polni. Zavod šolskih sester pošlje še eno sestro-učiteljico v pomoč doseda-njim. Šolsko poslopje se bo izboljšalo in predelalo tako, da se dobi v njem prostor za internat, ako bi se v bodoče pokazala potreba za slednjega, ter da se napravi kopalna soba za gojenke.

Znanost in umetnost.

Ij Komorni večer v mali dvorani Narodnega doma v Ljubljani. Za ko-morne večere širše občinstvo ponajveč ne čuti posebne privlačnosti. Vendar pa moramo s pohvalo beležiti, da se je k petkovi lepi prireditvi nabralo raz-merno precej poslušalcev, ki imajo čut in veselje do glasbe in ki znajo ceniti glasbene umetnike. Izbrana deseterica proizvajajočih virtuozov je v polni me-ri zaslužila častni obisk, a še bolj čast-no priznanje in vestransko odobrava-nje. Da so se tako izborni izkazali, za-to jim je nudil že spored s splendidni-mi in večje roke ter globokega umeva-nja zahtevajočimi komadi, obilo prilike. Ta večer se je gotovo med drugimi najboljše počutil mojster Talich, kajti bil je — kakor pravimo — v svojem ele-mentu. Gosp. J. Rezek (I-violina) je vseskozi briliral. Predvsem je splošno ugajala druga točka programa: Bee-thoven, septet za violino, violo, čelo, kontrabas, klarinet, rog in fagot, op 20. Cel komad ima 6 dolgih stavkov za 7 glasil, ki so sila srečno zbrani. Izpe-ljava je bila res umetniška; »se je bilo kakor vltito, kakor izklesano. V Čajkov-skega: Utisi iz Florencije — so se svi-ralci ponosno odlikovali ter pokazali, kaj premore šestorica umetnikov z go-dali na strune. Ves spored je bil malo obilen. Da bi se Ljubljana glasbeno bolj prebudila, bi bilo še več takih, a dobro obiskanih večerov treba.

Autorität und Freiheit. F. W. Förster. Cena 3 K. — Sloviti peda-gog in modroslovec nam je zopet poda-ril delo, ki ga bo vsak katoličan moral uvrstiti med svoje najljubše berilo. Saj se Förster v tem delu z duhovitostjo, ki je malokomu tako lastna, kakor nje-mu, bavi z vprašanjem, ki je za krist-jana v moderni dobi najbolj pereče. Förster razmišlja o pojmu svobode, ka-kor jo umeva moderni svet, in ga po-kaže v vsej njegovi nedostopnosti. Pre-krasno piše nato o Cerkvi, njeni ne-minljivi resnici in o blodnjah takozva-nih modernistov, ki se oddaljujejo od pristne, žive in sveže krščanske resni-ce ter jo hočejo nadomestiti z nejasnostjo in frazavostjo moderne napovede. Za-nimivo obravnava pisatelj zlasti aktu-alno bibliško vedo in osvetljuje tudi

najnovejši dogodek na polju Kristo-logije: tajenje Kristusove eksistence po protestanskem profesorju Drewsu. — Knjiga se dobi v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

KDO JE KRIV VELIKE ŽELEZNIŠKE NESREČE V NEMČIJI?

Mühlheim, 1. aprila. V teku včerajšnjega dopoldneva se je posre-čilo, pospraviti razvaline ponesrečene-ga vojaškega vlaka, tako, da se zopet vrši reden promet na kraju nesreče. Strojvodjo ekspresnega vlaka so are-tovali. Preiskava je dognala, da je ne-sreče brezdomno kriv tudi železniški uradnik Roger, ki so ga tudi v teku včerajšnjega dopoldneva aretovali. Oba uslužbenca tajita krivdo ter pripisu-jeta vso nesrečo nesrečnemu slučaju. Od strani preiskovalne komisije se ven-dar izjavlja na podlagi zaslišanj želez-niških čuvajev na progi pred kolodvor-om, da bi postajni uradnik ne smel sploh ne pustiti vojaškega vlaka na kolodvor, na drugi strani pa bi moral strojvodja ekspresnega vlaka uposte-vati signal semaforja ter ustaviti vlak pred kolodvorom. Število ranjenih, ki so jih prepeljali v razne bolnišnice med Mühlheimom in Kolinom, znaša 50. Operacije, ki so jih izvršili na težko ranjenih, so imele ugoden uspeh, ven-dar bo veliko število pri katastrofi ran-jenih vojakov ostalo pohabljenih. Mnogim so morali odrezati roke in noge. Stanje lahko ranjenih je ugod-no. Vse lahko ranjene vojake so pre-peljali k njihovim četam, kjer so v oskrbi vojaških zdravnikov.

Posteljno vlago

odstrani zajedeno takoj! Slovita priznanja in pohvale. Zdravniško priporočeno. Starost in spol se morata na-znati. Knjižico pošlje zastoj: Zavod »Sanitas« Velburg P 347 Bavarsko. 284 31

Po prestanih ošpicah

je SCOTT-ova emulzija najzanesljivejša sred-stvo, da se izognemo resnim boleznim. Kdor prvič poskusi Scott-ovo emulzijo, se za-čudi, kako naglo more obnoviti izgubljene moči. Dober sloves, ki ga povsod vživa

Scott-ova emulzija

temelji poglavitno na čistoti in izbornosti vseh njenih snovi.

Celo ne najbolj občutljiv že-lodec in še tako oslabel organi-zem najugodnejše vpliva 2615

Scott-ova emulzija.

Le Scott-ova emulzija je prava in neprekonsavzor-emulzija. Tudi poleti se jemlje z najboljim uspehom.

Cena izvirni steklenici 2 K 50 vin.

Dobi se v vseh lekarnah.

Ustna voda „Euodin“

Specialiteta za kadilce.

Glavna zaloga:

Lekarna Ub. pl. Trnkozcy v Ljubljani 3427 Cena K 2.— 52—1

Solicitatorja

veščega deželnihi jezikov in izurjenega v iz-vršilnih in zemljeknjižnih zadevah, sprejme odvetniška pisarna dr. Fr. Brncića in dr. M. Pretnerja, v Trstu-Via Nuova št. 13, II. — Plača po dogovoru. Nastop prvega maja. 951 3—1

Proda se dobro ohranjen

glasovir

eventualno tudi na obroke. — Blagohotna vprašanja naj se naslavljaajo: Tovarna barv v Dolu pri Ljubljani. 930 3—1

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Ben-Hur. Roman iz česov Kristusovih (Wallace) K 4'50.
Skrivnosti arca. Novela: Častna beseda. — Sin. — Stokovnjak. — Ovadnica. — Pahljač. — V pasti. — Kandidat. — Spisal Paul Bourget, poslovenil A. Kalan. K 1'20, vezano K 1'40.
Vataja Škenderbegova. Zgodovinska povest. Iz angleščine prevel J. M. — 60 v., vez. 80 v.
Moraki razbojnik. Angleško spisal kapitan Marryat. — K 2'50, vezano K 3'70.
Zločin in kaznen. Roman. (Dostojevskij-Levstik). — K 10 50, vezano K 13.—
Utrinki. Črtice in potopisi (Krašovec). — K 2.—
Igračke. Črtice in podlistki (Milčinski). K 2.—, vcz. K 3.—
Jari junaki. Humoreske (Murnik). — K 2'50, vezano K 3'50.
Navihanoi. Okrogle povesti (Murnik). — K 2'50, vezano K 3'50.
Znanoi. Zbirka humoresk in povesti. K 2.—, vezano K 3.—
Z ognjem in mečem. Zgodovinski roman (Sienkiewicz). — K 4'50, vez. K 6'50.
Jernač-Zmagovač. Povest (Sienkiewicz). K —60, vez. K 1'40.
Hiša ob Volgi. Povest (Stepnjak). — Stepni kralj Lear (Turgenjev). K 1'20, vezano K 2'20.
Rodbina Polaneških. Roman. — K 10'—, vezano K 12'—
Mali vitez-Pan Volodijevski. Zgodovinski roman. — K 7.—, vezano K 8'40.
Brez dogme. Roman. — K 3.—
Miklova Zala. Povest iz turških časov (Sket). — K —80.
Izdajavec. Zgodovinska povest iz turških časov. — K 1'—
Oče naš. (Malavašič). — K 1'50.
Vojska na daljnem Vzhodu. (Dr. Lampe). K 4'80, vez. K 6'—
Potop. Zgodovinski roman. (Sienkiewicz). — K 6'40, vezano K 9'20.
Povesti slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo (Kalan). I. zvezek. K —80, trdo vezano K 1'10.
Gozdarjev sin. Povest (Finžgar). — K —20.
Mož Simone. Roman (Champlol). — Hajdamaki. Poem z zgo-dovinskim uvodom. — K 3'40, vezano K 4'50.
Sroe. Amicis, 4 zvezki. — K 1'60.
Kako sem se jaz likal. Povest slovenskega trpina. Jakoba Alešovca izbrani spisi. I. del. K 1'20, vezano K 2'—
Vohun. Roman (Cooper). K 1'60.
Andrej Hofer, tirolski junak. Ljudska igra. K —80.
Quo vadis? Roman iz Neronove dobe (Sienkiewicz). — Vez. K 5'50.

Fabljola all cerkev v katakombah (Zupančič). — K 1'20.
Strio Tomova koča. (Stowe). — Vez. K 1'40.
Milinarjev Janez. Zgodovinska povest. — K —80.
Jurčičevi zbrani spisi. 11 zvezkov. — Vsak zvezek je zase celoten in velja K 1'20, vezan K 2'—
Andrejčkova Jožeta spisi. 1, 2, 3, 4, 6, 7, in 8. zvezek velja po 30 v., 5. zvezek (Zalost in veselje) pa 90 v.
Zadnja kmečka vojska. Zgodovinska povest (Šenoa). K 1'60, vezano K 2'60.
Odkritje Amerike. Vezano K 2'—
Malo življenje. Povest (Detela). K 1.—, vezano K 1'90.
Zadnji dnevi Jeruzalema. Zgodovinski roman (Spillmann). K 3'80, vezano K 5'40.
Medvedji lov. — Čukova gostija. (Brinar). vezano K —80.
Prihajač. Povest (Detela). K 1'90.
Šaljivi Sloveno. (Brezovnik). K 1'50.

Razne povesti za mladino in ljudstvo: Jama nad Dobrušo. — Ljubite svoje sovražnike. — Kanarček. Kresnica. Kapelica v gozdu. — Avstrijska ekspedicija. — Maron, krščanski deček v Libanona. — Slavček. Nema deklica. — Darinka, mala Črnogorka. Marijina otroka. — Najboljša dedščina. Leseni križ. — Postojnska jama. — Praški judek. — Črni bratje. — Doma in na tujem. — Ujetnik morskoga roparja. — Sprestola na morišče. — Arumugam, sin indijskega kneza. — Zvesti sin. — Eno leto med indijanci. — Rdeča in bela vrtica. — Hildegarda, zveličana cesarica. — Angelj sužnjev. — Hirlanda, bretanjska vojvodinja. — Kljuec laznjivi. — Prst božji ali izgledi božjih kazni. 2 zvezka. — Izdajalca domo-vine. — Mirko Poštenjakovič. — Pri Vrbovčevem Grogji. — Sto beril za otroke. — Maršal grof Radecki. — Eri. — Močni baron Ravbar. — Najdenček. — Naselinkova hči. — Maksimiljan I., cesar mehikanski. — Nezgoda na Palavano. — Nikolaj Zrinjski. — Pavliha v slovenski obleki. — Pod turškim jarmom. — Car in tesar. — Knez Črni Jurij. — Potovanje in Liligit. — Vstajenje. — Repoštev. — Tiun Ling, kitajski morsk razbojnik. Vsaka teh povesti je knjižica zase in velja 40 v, s poštnino vred 45 v.

Krvna osveta. — Koliščina in stepe. — Za kruhom. — Berač. Elizabeta. — Boj s prirodo. Treskova Urška. — Soince in senca. — Svitoslav. Vsaka navedenih povesti je knjižica zase in velja 30 v, s poštnino 35 v.
Mali lord. (Burnett). K 1'60.
Zbirka ljudskih iger. Dosedaj je izšlo 12 zvezkov po 80 v.
Razporoka. Roman (Bourget). K 2'—, vezano K 3'—.

Zgodovina novejšega slovenskega slovstva. (Grafenauer). I. del. K 2'—
Biseri iz belokranjskega narodnega zaklada. 2 zvezka K 4'50, vezana K 6'50.
Slovenske besede v slovensčini. (Breznik). K —80.
Knjigovodstvo. (Podlesnik). I. del. (za društva, čebelce itd.) Vez. K 3'20.
Knjigovodstvo. (Podlesnik). II. del. (Obravnava poslovanje zadrug, hranilnic, posojilnic in denarnih zavodov sploh).
Katoliški verouk. I. del. Resničnost katoliške vere. (Dr. Svetina). Vezano K 2'80.
Katoliški verouk. II. del. Resnice katoliške vere. (Dr. Pečjak). Vezano K 2'80.
Dvanajst večerov. (Mahnitč). K 1'40.

Ponižani in razžaljeni. Roman (Dostojevskij). K 3'—, vez. K 4'20.
Za križ in svobodo. Igrokaz v 5 dejanjih. K —50.
Vrtec. (Kržič). Vsak letnik velja vezan K 4'—
Angelček. (Kržič). Vsak letnik velja vezan K 1'—
Slovenski A, B, C v podobah za otroke. K —80.
Hitra vožnja po železnici. Knjiga s podobami za otroke. K 1'60.
Kobzar. (Ševcenko). K 2'40, vezano K 3'60.
Straža. Povest (Prus). K 2'40, vezano K 3'40.
Kacijanar. Tragedija v 5 dejanjih (Medved). K 1'40, vez. K 2'40.

General Lavdon. — Bitka pri Visu. — Znamenje štirih. — Ljudevit Hrastar. — Golobček. — Zakaj? Zato! — Darovana. — Jozafat, kraljevi sin Indije. — Jernač-Zmagovač. — Med plazovi. — Ferdinand. — V delu je rešitev. — Sultanovi sužnji. — Pirhi. Ivan, turški suženj. — Krščanska obitelj. — Tri indijske povesti. — Hmeljevo cvetje. — Marijina podoba. — Barvaste črepinje. — Ludovik, mladi izseljenec. — Kraljičin nečak. — Roza Jelodvorska. — Korejska brata. — Sveti večer. — Boj in zmaga. — Povodenj. Kartuzijanski samostan. — Prisega huronskega giavarja. — Pavlina. — Zlatokopi. — Prvič med Indijanci. — Pregaianje indijskih misijonarjev. — Mlada mornarja. — Mali vseznalec. — Burska vojska. — Elizabeta, hči sibirskega jetnika. — Tegetthoff, zmagova-lec na morju. — Nesrečnica. Vsaka teh povesti je knjižica zase in velja 60 v, s poštnino 65 v.

Sita, mala Hindustanka. — Izanami, mala Japonka. — Strelec. — Po-slednji Mohikana. — Stezosledec. — Naseljenec. — Na preriji. — Šaljivi Jaka. — Kristof Kolumb. — Na različnih potih. Vsaka teh povesti je knjižica zase in velja 48 v, s poštnino 53 v.

Dve čudapolni pravljici. — Erazem Predjamski. — Genovefa, sveta grofinja. — Šestdeset malih povesti za otroke. — Jaromil. — Božično darilo. Vsaka teh povesti je knjižica zase in velja 32 v, s poštnino 37 v.

Bog pomaga. — Kar Bog stori, vse prav stori. — Kako vzgaja veda. Peter Prostak. — Pridni Janezek in hudobni Mihel. — Deteljica ali življenje treh kranjskih bratov francoskih vojakov. — Kortonica, koroška deklica. — Zgledi bogoljubnih otrok, 3 zvezki. — Pri stricu. — Na rakovo nogo. Vsaka teh povesti je knjižica zase in velja 80 v, s poštnino 85 v.

Žirovnik, Narodne pesmi z napevi. I. zvezek K 1'20. II. zvezek K 1'—, III. zvezek K 1'20.
Aljaž, Mešani in moški zbori. 7 zvezkov po K 1'20.
Telovadka. (St. Premrl). Za moški zbor. K —50, glasovi po 10 v.
Zbori za 4 moške glasove. (Cerin). K 3'—
Mladinski glas. (P. Angelik Hribar). I. zvezek 24 v, II. zv. 40 v, III. zv. 40 v.
Venček gorenjskih. (Kimovec) 50 v.
Nagrobnice. (Marolt). Vezano K 2'40.
Odmevi naših gajev. (Bajuk). 70 v.
Mešani in ženski zbori. (Ferjančič). K 3'—, glasovi po 50 v.
Kovačev študent. (Uglasbil Vodopivec). K 3'20.

Vse te knjige se dobe tudi v „Knjigarni Ilirija“ prej Karol Florian v Kranju.

Vzorci na razpolago!

NOVOSTI MANUFAKTURNEGA BLAGA 1910!

Vzorci pošiljava franko!

LENASI & GERKMAN

Ljubljana, Stritarjeva ulica 4.

Sukno, kamgarn, damsko blago, delen, batist, zefir, kreton, platno, šifon, gradl, garniture, preproge, zavese, odeje, pletti, šerpe, rute v veliki izbiri.
SOLIDNE CENE.

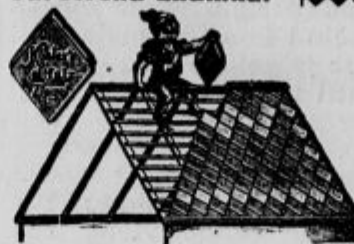
Knjigoveznica „Katol. tisk. društva“ v Ljubljani

se priporoča v izdelavo vsakovrstnih knjigoveških del.

Specijaliteta: črtanje poslovnih knjig
za denarne zavode, trgovce, tovarnarje, društva i. t. d.

Vsako naročilo se točno in natančno po predpisu izvrši. Raznovrstni vzorci na zahtevo brezplačno.

Varstvena znamka.

Köhlerjeva cementna strešna opeka

644 16 1

z zarezo in brez zareze

je trpežnejša in cenejša kot vsaka druga opeka. — V zalogi jo ima v poljubnih množinah izdelovatelj

IVAN JELACIN, LJUBLJANA

Zahtevajte cenik!

Ravnotam vedno velika zaloga Portland-cementa.

Štev. 3458
o. šol. sv.

Šolska zgradba.

Za zgradbo novega šolskega poslopja v St. Mihelu pri Hrenovicah, politični okraj Postojna na 16.645 K 86 v. proračunjena dela in dobave se bodo oddale potom javne ponudbene obravnave.

Pismene vsa dela obsegajoče ponudbe z napovedbo popusta ali doplačila v odstotkih na enotne cene proračuna naj se predložijo

do 13. aprila t. l. ob 11. uri dopoldne

pri podpisnem c. kr. okrajnem šolskem svetu.

Ponudbe, katere morajo biti kolekovane s kolekom za eno krono, doposlati je zapečatenih z nadpisom:

„Ponudba za prevzete gradbe novega šolskega poslopja v St. Mihelu“

Ponudbi mora biti dodana izrecna izjava, da priznava ponudnik stavbene pogoje po vsej vsebini in da se jim brezpogojno ukloni.

Razven tega je dodati kot vadij še 5% stavbenih stroškov v gotovini ali pa v pupilarnovarnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni.

C. kr. okrajni šolski svet si izrecno pridržuje pravico izbrati ponudnika ne glede na višino ponudbene cene, oziroma če se mu vidi potrebno, razpisati novo ponudbeno razpravo.

Načrti, proračun in stavbeni pogoji so na vpogled pri c. kr. okrajnem glavarstvu — stavbenem oddelku — med navadnimi uradnimi urami.

C. kr. okrajni šolski svet v Postojni

dne 24. marca 1910.

Izborna dolenska, belokranjska in vipavska vina

priporoča po nizkih cenah

Kranjska deželna vinarska združba v Ljubljani (deželni dvorec)

sprejema naročila za večje množine in daje brezplačne informacije glede dobave vin pri prvih kranjskih vinskih producentih.

759 4—1

Bradyjeve želodčne kapljice

s podobno

Marijacejske Matere Božje

kot varstveno znamko, zato zване Marijacejske želodčne kapljice, so najboljše, skozi 30 let preizkušeno sredstvo proti motenju v prebavi vseh vrst, gorečici, zaprtju, glavobolu in težkočam v želodcu, tvoritvi želodčne kisline itd.

Dobi se v lekarnah za ceno K — 80 in K 1.40. Razpošilja na deželo lekarnar C. Brady Dunaj 1., Fleischl-12—1 Markt štev. 2/462. 3118

6 steklenic za K 5.—, 3 dvojne steklenice za K 4.50 franko. Pazite na varstveno znamko s podobno Marijacejske Matere Božje, rudeč ovitek in podpis

C. Brady

Prihranite vsak dan

4.80 do 24 kron, ako zavzivate železnato vino s kino lekarja Piccoli-ja v Ljubljani z dnevnim izdatkom 18 vinarjev, mesto kina železnatega vina, ki ne vsebuje več železa, kot navadno vino in kojega bi morali izpiti eden do pet litrov na dan, da bi dovedli organizmu potrebno množino železa, kar bi pa bilo radi alkohola le škodljivo. Pollitera steklenica Piccolijevega železnatega vina 2 kroni. — Naročila proti povzetju. 3281

Gasilna društva pozor!!

Lep močan voz za moštvo

798

proda po jako ugodni ceni

županstvo v Boh. Bistrici.

!!!

Sukneno in moderno blago za moške obleke

v največji izbiri priporoča po ugodni ceni

R. Miklauc

Ljubljana, Stritarjeva (Spitalska) ulica 5.
Obstoj trdke čez 40 let!

50% prihranite

stroškov v gospodinjstvu na mleku, sladkorju in kavi: **kri, moč, zdravje** do- sežete in ohranite, ako pijete

SLADIN

Kdor se hoče o tem prepričati, dobi vsak 3601 knjižico brezplačno

v lekarni Trnkoczy zraven rotovža v Ljubljani ali po pošti, vsak, kdor po njo piše.

Hiša se prodaja

v večjem mestu na Kranjskem, pripravna za vsako obrt, radi pričeta drugega obrta; dosedaj je v hiši že nad dvajset let gostilna, zelo dobro obiskana. — Interesentom so :: dokazi prometa na razpolago. ::

Naslov se izve pri upravnistvu „Slovenca“.

Vsled opustitve svoje tovarne za kavne prinesi na Glincih (15 minut pešpota iz Ljubljane)

oddam v najem obsežne tovarniške prostore

in event. nekaj vodne sile pod zelo ugodnimi pogoji. 476 1 Ivan Jelacin, Ljubljana.

Modna in športna trgovina Pavel Magdič

Ljubljana, nasproti glavne pošte

Priporoča izgotovljene bluze, spodnja krila in vse moderne nakitne predmete po zelo ugodnih in brezkonkurenčnih cenah

Ogromna izbira damskih in otroških slamnikov in čepic

V oddelku za gospode:

vedno samo najnovejši klobuki, čepice, te- lovniki, srajce, kravate, palice, dežniki, rokavice in vsi modni predmeti. Za šport: vse potrebščine za turiste, kolesarje, lovce, --- tennis, „Orle“ in „Sokole“ ---

Narodne zastave, znaki, fra- kovi, i. t. d.